

PRZEWODNIK Kujawskie

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata
na miesiąc 1 zł. 80 gr., na półrocze 10 zł. 00 gr., na rok 20 zł. 00 gr. — odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia
za wiersz milimetrów na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wiersz. Trzecim drukiem — podwójnie. Najm. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterokolumnowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka nastalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12. REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIELI I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 81.783

S. Beczkowicz

Skład Win,

Towarów Kolonialnych i Delikatesów

Włocławek, ulica 3-go Maja № 31.

Poleca na nadchodzące święta W. Nocy:

Najrozmaitsze gatunki win jako to: *Francuskie, Węgierskie, Hiszpańskie, Włoskie i Krajowe. Koniaki, Likieri i Wódki wszystkich pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagran. Wyborną kawę paloną, „Mokka”, Herbatę Cejlońską f. „Langner” i własnego pakowania po cenach b. umiarkowanych*

Wszyscy nie wycinać się (nie klócić), ale służyć wyższej idei powinni. Słowacki.

Najważniejsze zadanie.

Wszystkie objawy ujemne, które widzimy tak często w życiu państwem powstałej z gruzów, ale nie odrodzonej moralnie i materialnie Rzeczypospolitej, są tylko skutkiem stanu moralnego społeczeństwa. Wszelkie sanacje, które omijając to główne źródło zarazy, będą zdążyły do usunięcia skutków — niewiele pomogą.

Sanacja skarbu była konieczną nie tylko po to, aby wypełnić pustą szkatulę państwową i zrównoważyć budżet i ustabilizować walutę, ale w nie mniejszym stopniu i dla tego, aby położyć kres dotychczasowemu niemoralnemu i amoralnemu stanowi rzeczy, kiedy obywatel, czerpiąc z samego faktu istnienia państwa szereg korzyści, nie ponosił dlań żadnych ofiar materialnych.

Wielka ilość stojących przed nami zadań pierwszorzędnej doniosłości sprawia, że ograniczone w swych zasobach państwo, nie jest w stanie zająć się jednocześnie z równą energią uporządkowaniem wszystkich wymagających sanacji dziedzin. Z tego względu będziemy prawdopodobnie szli dalej, uzdrawiając w pewnym porządku kolejnym jedna po drugiej różne części naszego aparatu państwowego.

Po finansach musi przyjść kolej na armję, zanieczyszczoną przez elementy, które ani psychicznie, ani moralnie nie kwalifikują się do organizacji obrony narodu, zagrożonego, jak żaden inny naród w swem bycie i niepodległości. Procesy Bagińskiego i Wieczorkiewicza, Lisa-Błońskiego i in. i wszystko, cośmy widzieli na tle tych rozpraw sądowych, wskazuje aż nadto wyraźnie kierunek przyszłych prac nad uzdrowieniem armji.

Chcę przy tej sposobności podnieść jeszcze jedną kwestję, niewątpliwie najdonioślejszą dla narodu i państwa, kwestję do której w pierw-

szym rzędzie zależy jego przyszłość, dobrobyt i świętność.

Pokolenie obecne jest pokoleniem ludzi potratowanych moralnie i fizycznie przez obcą szkołę, trójzaborczy system ucisku narodowego, przez wojnę wszechświatową i powojenny kryzys ekonomiczny. Jest to pokolenie wyrosłe w niewoli, słabe fizycznie, chwiejne moralnie. Może ono zdobyć się na niejedną sanację, ale siły jego są ograniczone. Jeżeli zdoła utorać drogę dla pracy przyszłych pokoleń, zadanie swe będzie mogło uważać za spełnione.

Siła narodu — w sile jego charakteru, mózgu i mięśni. Te podstawowe wartości wytwarzają wszelkie inne. A to podstawowe, decydujące w życiu tak jednostki jak i ogółu wartości, zdobywa człowiek w wieku młodzieńczym w szkole.

Szkolnictwo polskie powinno stać się kuźnią żelaznych charakterów, bystrych umysłów i tęgich mięśni, a przede wszystkim charakterów, bo to jest fundamentem człowieka.

Niech ta dziedzina naszego życia narodowego — wychowanie młodzieży — zajmie umysły ogółu, przynajmniej w takiej mierze, jak zajmuje dziś go sprawa sanacja skarbu.

Hasło dźwignięcia szkolnictwa, jaknajszerszego rozwoju wychowania i nauczania pozaszkolnego oraz wychowania fizycznego młodzieży polskiej powinno wyjść z samego społeczeństwa i dać impuls do szerokiej, nigdy nie ustającej i pogłębionej z roku na rok pracy.

Lud. Zieliński.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

Ks. Arcybiskup Jan Cieplak.

Ks. Arcybiskup Jan Cieplak urodził się w 1857 r. pod strzechą włościańską w Kieleckiem i jest synem polskiego ludu. Po chlubnym ukończeniu studiów teologicznych w Rzymsko-Katolickiej Akademii Duchownej w Petersburgu, przyjął święcenia kapłańskie i został mianowany profesorem tej jedynej wyższej uczelni katolickiej na całym obszarze państwa carów i przez lat 25 wykładał teologię dogmatyczną.

W 1908 r., gdy Arcybiskupem Mohyłowskim, Metropolita wszystkich Kościołów Katolickich w Rosji, został mianowany ś. p. ks. Wnukowski dodano mu w osobie ks. Jana Cieplaka, jako biskupa-sufragana, pomocnika w sprawowaniu rządów w tej najrozleglejszej na świecie archidiecezji.

Obowiązki te sprawował ks. Biskup Cieplak i za następców ks. Arcyb. Wnukowskiego — ś. p. Metropolity Kluczyńskiego i Roppa. Parokrotnie Kapituła Mohyłowska poleciła mu rządy w archidiecezji. W 1919 r. Stołica Apostolska mianowała Go tytularnym Arcybiskupem Archideńskim, a gdy niebawem ks. Arcybiskup Ropp, po swem uwięzieniu przez władze sowieckie, został wydalony z granic Rosji, ks. Arcybiskup Cieplak objął rządy archidiecezji jako Wikariusz Generalny.

Na wiosnę 1922 r. Sowiety zażądały od ks. Arcybiskupa Cieplaka zawierania umów parafij katolickich z władzami sowieckimi, oraz uznania, że mienie Kościoła jest własnością ludu. Rozpoczęło się zamykanie kościołów w Petersburgu, aresztowania księży i dopuszczono się sprofanowania relikwii bł. Andrzeja Boboli.

Stanowisko Arcybiskupa było wyraźne, nie mógł zezwolić na zarządzenia sprzeczne z prawem kanonicznym i nieprzestawał protestować przeciwko gwałtom zadawanym Kościołowi.

Władze sowieckie wobec tego kilkakrotnie pozbawiały ks. Arcybiskupa wolności, ale powaga i miłość szerokich mas nie tylko katolickich, otaczające osobę Pasterza, zmuszały zawsze do wypuszczenia ks. Arcybiskupa Cieplaka z więzienia.

Wreszcie nadszedł okres zacieklego szturm bolszewików do bram Kościoła i w marcu 1923 r. sprawa ks. Arcybiskupa Cieplaka, oskarżonego o zwalczanie zarządzeń władz sowieckich znalazła się przed sądem w Moskwie. Na 10 dni przed procesem zarządzono aresztowanie ks. Arcybiskupa Cieplaka i 14 oskarżonych z nim księży.

Proces moskiewski nie udowodnił nawet formalnej winy podsądnych, ale pomimo to d. 26 marca 1923 r. ks. Arcybiskup Cieplak i ks. Prałat Budkiewicz zostali skazani na śmierć, inni księża na ciężkie kary.

Sprawa ta poruszyła opinię całego świata chrześcijańskiego, ale Rząd Sowieców pozostał głuchy na wszelkie protesty.

Ks. Prałat Budkiewicz d. 31 marca tegoż roku został stracony, a ks. Arcybiskupowi Cieplakowi karę śmierci zastąpiono dziesięcioletnim obostrzonym więzieniem.

Po roku ciężkiej karni bolszewickiej ks. Arcybiskup Cieplak dopiero teraz odzyskał wolność i możliwość wyjazdu do Polski swej Ojczyzny.

Z KRAJU.

Produkcja ziemniaków w Polsce. Statystyki urzędowe wykazują, że Polska obsiała ziemniakami w r. 1923 2.279.000 ha. ziemi i z obszaru tego zebrała 264.942.000 g. ziemniaków. Jest to największa ilość zbiorów ziemniaczanych po Niemczech.

Wprowadzenie rogatywek dla przybocznego szwadronu Prezydenta Rzeczypospolitej. Z dn. em wczorajszym na mocy rozkazu ogłoszonego w Dzienniku Rozkazu M. S. Wojsk. Komenda m. Warszawy wprowadziła dla przybocznego szwadronu Prezydenta Rzeczypospolitej zamiast

dotychczasowych okrągłych czapek typu angielskiego przepisowe rogatywki z kolorowym otokiem o dotychczasowej barwie oraz daszkiem i podpinką ze skóry czarnej. Szeregowi szwadronu do dnia 1 czerwca otrzymają wszyscy rogatywki, oficerowie mogą donaszać czapki dotychczasowego kroju poza służbą do dnia 1-go czerwca r. b.

Jubileusz 50-letni wielkiego pedagoga-muzyka B. Domaniewskiego. W pierwszych dniach maja r. b. odbędzie się uroczysty obchód jubileuszowy w sali Filharmonji z okazji 50-letniej działalności artystycznej dyrektora Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego i Wyższej Szkoły Mu-

OGŁOSZENIE.

Na mocy zezwolenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 9 II. 1924 r. № XI-176 i rozporządzenia Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych Województwa Warszawskiego z dnia 7 IV. 1924 r. № 32046/III, pobierana będzie **od dnia 1 maja 1924 r. opłata za przejście i przejazd przez most na Wiśle przy Włocławku** według następn. taryfy:

- 1) Od osób pieszych lub jadących i przepędzanych drobnych zwierząt po 2 grosze
- 2) od koni i bydła w zaprzęgu lub bez od sztuki 10 „
- 3) „ pojazdów (bez koni) i motocykli po 20 „
- 4) „ samochodu osobowego 100 „
- 5) „ samochodu ciężarowego i traktora, również od każdej przyczepki przy nich po 200 „

Woźnice i kierowcy po jednym na każdy pojazd, samochód i motocykl nie płacą, jak również i cykliści za rower.

Do czasu wprowadzenia waluty złotej, oznaczone w taryfie grosze będą przeliczane na marki polskie według relacji podawanej raz na miesiąc przez Urząd Wojewódzki (Okręgową Dyrekcję Robót Publicznych) i ogłaszanej każdorazowo na moście we Włocławku.

Od opłat mytniczych są zwolnieni:

- 1) Wszelkiego rodzaju pojazdy i zwierzęta, stanowiące własność władz państwowych cywilnych, wojskowych i samorządowych, lub podwozy przewożące transporty dla tych władz, za okazaniem stosownych zaświadczeń.
- 2) Piesi funkcjonariusze państwowi: wojskowi w uniformie, a cywilni za okazaniem legitymacji.
- 3) Funkcjonariusze samorządowi, za okazaniem zaświadczeń Powiatowego Zarządu Drogowego we Włocławku.

4) Mieszkańcy miasta Włocławka i ich zaprzęgi, udający się do gminy Szpetal Dolny, oraz mieszkańcy gminy Szpetal Dolny i ich zaprzęgi udający się do miasta Włocławka do wykonywania swych zajęć zawodowych, za okazaniem zaświadczeń Powiatowego Zarządu Drogowego we Włocławku.

5) Ucząca się młodzież zamieszkała w Szpetalu Dolnym, a uczęszczająca do szkół we Włocławku lub odwrotnie, oraz zorganizowane przez uczelnie ekskursje młodzieży szkolnej, za okazaniem zaświadczeń Powiatowego Zarządu Drogowego we Włocławku.

6) Pojazdy wiozące funkcjonariuszy publicznych oraz osoby duchowne wszelkich wyznań w wykonaniu ich obowiązków publicznych wraz ze znajdującymi się w tych pojazdach osobami i podwozy z ciałami zmarłych, za okazaniem stosownych zaświadczeń.

7) Zakonnicy, zakonnice i siostry miłosierdzia jadący w interesach ich zgromadzeń oraz wiozące ich pojazdy, jak również pojazdy szpitali i zakładów dobroczynnych, za okazaniem stosownych zaświadczeń.

8) Bydło i konie prowadzone na pastwiska oraz pługi i naładowane nawozem dla użyczenia pól wozy okolicznych miasta Włocławka mieszkańców.

9) Pobieranie myta może być chwilowo zawieszona na czas pochodów, procesyj i t. p. nadzwyczajnych okoliczności, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Urzędu Wojewódzkiego (Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych).

Po karty zwolnienia należy się zgłaszać z zaświadczeniem władzy przełożonej, dyrekcji szkoły czy pracodawcy do Powiatowego Zarządu Drogowego we Włocławku (ul. Ge-sia I. 22) od dnia 22 IV. r. b. w godzinach urzędowych.

Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego we Włocławku

(—) Inż. A. Lewicki.

SPRAWOZDANIE KASOWE Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża we Włocławku

Przychód.

za 1923 rok

Rozchód.

	Pozostałość z roku 1922	966027 18010000
1. Składki		
2. Wpływy z rozsprzedaży monografii	20000	
„ odczytu	1144100	
„ zabaw i loterii	14610000	
„ Kawiarni i wystawy Rolniczej	14388390	
„ Tygodnia Czerwonego Krzyża	6025416	
„ Różnicy kursu złotych polskich	4084260	
„ Likwidacji Gosp. żołnierskiej	45750000	
„ za znaczki Czerwonego Krzyża	1844500	
„ Różne drobne ofiary	17679520	105546186
3. Ofiary Od Sejmiku Włocł. i Nieszaw.	1149500	
„ Związku ziemian	9215000	
„ Op. Społecznej i Koła Młodzieży	2143525	
„ z puszek	3792270	
„ redakcji	3673200	
„ kwit P. K. Kr.	890800	
„ Banku Kujawskiego	100000	
„ firmy Bohm & Comp.	500000	
„ Cukrowni Brześć Kujawski	100000	
„ Sądu Pokoju Okręgow.	240000	
„ gm. Lubanie, Chodecz i Magistr. Raciążka	4440506	
Zebrano na Suchy Kierz	55312465	
„ „ Oświatę	59550000	
„ „ święcone i gwiazdkę	206251500	347358766
4. Sprzedaż		135000
5. Ofiary w naturze		
Dla żołnierza	41570000	
Gospodzie żołnierskiej	2129825	
na gwiazdkę i święcone	246727400	290427225
Mkp.		762443204

1. Wydatki ogólne.		
Zapomogi żołnierzom zdemobil.	6734500	
„ repatrjantom	209000	
„ inwalidom	621000	
„ żonie po żołnierzu	307000	
„ powst. Górnośląskim	401000	
Pomoc Japonji	3560000	
Opał, światło, porto i telefon	6552230	
Dług w Banku Kujawskim	551510	
Tydzień Czerwonego Krzyża	44800	
Oświata	3048035	
Grupie pomoc. w Aleksandrowie	894342	
Apteczka Koła Młodzieży	31200	
Wydruków. Sprawozd. Tyg. z Cz. K. i za 1922 r.	225000	
Puszki nowe	4080000	
Różne drobne wydatki	5949635	33209252
2. Wysłano do Centrali		5403000
3. Gospodzie żołnierskiej		32368980
4. Na Szpital Załogi		4039000
5. Na Suchy Kierz		63312465
6. Na gwiazdkę i święcone gotówką		199944400
7. Wydano w naturze		
Na gwiazdkę i święcone	246727400	
Żołnierzom	41570000	
Gosp. żołnierskiej	2129825	290427225
8. Utrzymanie biura		36541000
Pozostałość w dniu 31.12.1923 r.		97197882
Mkp.		762443204

KOMISJA REWIZYJNA *J. Bojańczyk*
Dyr. *A. Kotlarski*
Dyr. *A. Stein*

PREZES: *Anna Boyé*
VICE-PREZES *Dr. F. Szeltga*